

Oppimisen tuki ei toteudu riittäväällä tavalla reaaliaineissa

Biologian ja maantiedon opettajien liitto (BMOL ry) ja Historian ja yhteiskuntaopin opettajien liitto (HYOL ry) ovat huolissaan oppimisen kolmiportaisen tuen toteutumisesta reaaliaineissa yläkoulussa.

Oppimisen ja koulunkäynnin tuessa on kolme tasoa: yleinen, tehostettu ja erityinen tuki. Riittävä tuki on oppilaiden lakisääteinen oikeus ja olennainen osa laadukasta opetusta sekä opettajien työhyvinvointia.

BMOL ry ja HYOL ry ovat selvittäneet oppimisen tuen toteutumista reaaliaineissa (biologia, historia, maantiede ja yhteiskuntaoppi) kyselyillä, joihin vastanneista pääosa työskentelee yläkoulussa aineenopettajana.¹

Moni kyselyyn vastanneista opettajista kokee, että erityisen tuen oppilaat eivät saa tarvitsemaansa tukea reaaliaineiden opiskelussa, mikä ilmenee etenkin liian vähäisenä erityisopettajan tukena. Vastaajista noin 60 % kertoi, että erityisopettajan toteuttamaa erityistä tukea ei saada reaaliaineiden oppitunneille, vaikka ryhmässä on paljon erityisen tuen oppilaita. Erityisen tuen oppilaat eivät myöskään pääse reaaliaineista lainkaan erityisopettajan antamaan pienryhmäopetukseen lähes puolessa vastaajien kouluista.

Kyselyssä nousi myös esiin suuri tarve eriyttävälle materiaalille, jota yli 90% vastaajista oli itse laatinut. Vastaajat kuitenkin kokivat, että materiaalin laatimiselle ei ole riittävästi aikaa.

Muita kouluissa yleisesti käytössä olevia oppimisen tuen muotoja ovat mm. tukiovetus ja koulunkäynninohjaajan apu tunneilla. Kyselyn mukaan nämäkin ovat reaaliaineissa käytössä vain rajoitetusti, sillä lähes puolet vastaajista ei saa koulunkäynninohjaajaa tunneilleen ja yli 10% ei voi antaa tukiovetusta.

Molempien järjestöjen kyselyistä välittyy vahvasti viesti, että erityisen tuen resurssit jakautuvat epätasaisesti eri oppiaineiden kesken ja suuntautuvat pääasiassa muihin kuin reaaliaineisiin. Moni vastaaja koki riittämättömyyttä erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden tukemisessa, eikä kokenut saavansa työstä asianmukaista korvausta. Esiin nousivat vahvasti myös opettajien jaksamisen haasteet, jotka linkittyvät mm. työmäärän ja opetusryhmien koon kasvuun.

BMOL ry ja HYOL ry vetoavat, että oppimisen tuen kehittämisessä varmistetaan tuen toteutuminen riittäväällä tavalla myös reaaliaineissa. Pidämme tärkeänä, että

-tehostettuun tai erityiseen tukeen oikeutettu oppilas saa riittävästi erityisopettajan tukea myös reaaliaineissa joko pienryhmäopetuksena tai reaaliaineen oppitunnilla.

-siirrettäessä erityisen tuen oppilaita aineenopettajan opetukseen tulee aineenopettajilla olla aidosti mahdollisuus ottaa heidät huomioon opetusta suunnitellessa ja oppitunneilla. Eriyttävän materiaalin valmistamiseen kuluvan ajan pitäisi selkeästi näkyä aineenopettajan työtehtävissä, ja se tulisi huomioida esimerkiksi yhteissuunnittelutyöaikana. Reaaliaineen opettajien opetusvelvollisuus on selkeästi korkeampi kuin muissa lukuaineissa. Kunnissa tulee varata riittävät resurssit myös eriyttävän materiaalin hankintaan.

-kolmiportaiseen tukeen liittyvää kirjaamista tulee keventää ja yhdenmukaistaa eri kuntien välillä, jotta tuen suunnitteluun ja toteuttamiseen kuluva aika voidaan suunnata maksimaalisesti oppilaan tukemiseen.

¹ Kyselyt toteutettiin syksyllä 2019 (HYOL ry) ja keväällä 2020 (BMOL ry). HYOL ry:n kyselyyn vastasi 59 ja BMOL ry:n kyselyyn 91 opettajaa, jotka opettavat pääosin yläkoulussa. Kyselyn tuloksiin viitattaessa käytetään kahden kyselyn vastausten keskiarvoa.

BMOL ja HYOL antavat mielellään lisätietoja asiasta ja tarvittaessa kyselyn tulokset työryhmän käyttöön.

Yhteyshenkilöt:

Toiminnanjohtaja Kati Vähä-Jaakkola
Biologian ja maantieteen opettajien liitto BMOL ry
kati.vaha-jaakkola@bmol.fi
p. 050-3138409

Toiminnanjohtaja Kirsi Ruhanen
Historian ja yhteiskuntaopin opettajien liitto HYOL ry
kirsi.ruhanen@hyol.fi
p. 044-3031789